

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 7. Impositio manûs, vel manuum, verisimilius est essentialis, sive
de necessitate Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

Tametsi etiam in Sacramento altaris, Ecclesia semper adhibuerit aquam cum vino: non ideo aqua est de necessitate istius Sacramenti. Ideo dixi communem sententiam, qua asserit Episcopalem chrysmatis benedictionem esse de necessitate Sacramenti Confirmationis, non esse usquequaque certam. Cum fundamentum istius certitudinis non sit nisi perpetua Ecclesiae praxis.

- 32 Propterea speculative improbabili non ostenditur opinio Paludani, Cajetani, Victoris, Valentini (apud Leandrum q. 5.) necnon Scoti & Soti (apud Præpositum q. 72. a. 3. dub. 2.) & aliorum apud Dianam p. 8. tr. 1. resol. 12. negantium Episcopalem benedictionem esse necessariam necessitate Sacramenti, tametsi necessariam esse fateantur necessitate præcepti.

CAPUT VI.

Unctio chrysmatis fieri debet, ad modum crucis, in fronte. Si quid horum prætermittitur, Sacramentum est nullum: tametsi de eo non omnes conveniant.

- 33 Quid chrysmatis unctio in fronte, ad modum crucis, fieri debeat, declarat & rationem reddit Concilium Florentinum: *In fronte, ubi veneranda sedes est, confirmandum inungitur, ne Chrysmi nomen confiteri erubescat, & præcipue crucem eius, quæ Judæis est scandalum, gentibus autem pulchra. Propter quod signus crucis in fronte signatur.*

- 34 Rationem hanc Florentinum deprehendit ex Augustino in Psal. 141. & serm. 15. inter additos à Parisiensibus.

- 35 Idque totum Doctores communiter usque adeo existimant esse de necessitate Sacramenti, ut si quid horum prætermittatur, Sacramentum censent nullum, & si in alia corporis parte, non in fronte, unctio fieret, Confirmatio non subsisteret. Unde SS. Patres unctio in fronte faciendæ passim meminerunt, ut Tertullianus lib. de præscript. c. 40. Cyrillus Hierosolymit. Catech. mystag. 3. Prudentius in Psycomachia. Innocentius I. ubi supra. Augustinus in Psal. 141. Gregorius I. in Sacram. Et lib. 3. epist. 26. Isidorus Hispal. lib. 2. de div. offic. c. 26. Amalarius Fortunatus l. 1. de Eccl. offic. c. 27. Petrus Damian. serm. 1. in dedic. Eccl. Rupertus l. 5. de div. offic. c. 16.

- 36 Cùmque à nullo Concilio, vel Pontifice primum instituta legatur, ex Apostolica Traditione ad nos pervenisse jure creditur. Quod enim *universa tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate Apostolica traditum rectissime creditur*, inquit Augustinus l. 4. de Bapt. contra Donatist. c. 24. Signum denique crucis esse de necessitate Sacramenti, Augustinus tr. 118. in Joan. videri potest indicare, cum dicit: *Hoc signum nisi adhibeatur, sive frontibus credentium, sive ipsi aquæ, ex qua regenerantur, sive oleo, quo chrysmate unguuntur, sive sacrificio, quo aluntur, nihil eorum rite perficitur.* Id tamen ex verbis istis efficaciter non conficitur, magis quam signum crucis esse de necessitate Sacramentorum Baptismi & Eucharistie.

- 37 Quidquid tamen de eo sit, frontis unctio nem Victoria & Ledesma apud Dianam p. 16. tr. 8. resol. 30. negant esse de necessitate Sacramenti. De signo crucis idem opinantur Aurcolus, Vivaldus, Fernandez, &c.

CAPUT VII.

Impositio manuum, vel manuum, verisimilis est essentialis, sive de necessitate Sacramenti.

- 38 Probatur non solum ex eo quod per eam Apostoli, & tota deinceps Ecclesia semper hoc Sa-

cramentum administraverit; verum insuper ex eo quod per eam contulerint proprium hujus Sacramenti effectum, videlicet Spiritum sanctum, ad roborandum fideles, juxta illud Act. 8. *Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum.* Hunc enim locum de Confirmatione SS. Patres communiter intelligunt, ut Tertullianus l. de Bapt. c. 7. Cyprianus numero 40. referendus. Ambrosius l. de initiandis c. 7. *Servata quod accepisti: signavit te Deus Pater, confirmavit Christus Dominus, & dedit signus Spiritus in corde tuo, sicut ex Apostolorum lectione* (non aliâ quam proximè allegatâ) *dici potest.* Chrysostomus in cap. 8. Act. dicens, *hoc ipsum nunc favore Episcopos, quod Apostoli manuum impositione, & oratione super Neophytos faciebant.* Augustinus 15. Trinit. 28. *Apostoli orabant, ut veniret Spiritus sanctus in eos, quibus manus imponebant. Quem morem in suis Præpositis (id est Episcopis) etiam nunc servat Ecclesia.* Isidorus Hispal. l. 2. de div. offic. c. 26. *Post Baptisimum per Episcopos datur Spiritus sanctus, cum manuum impositione. Hoc in Actibus Apostolorum fecisse memoramus Apostolos, Innocentius III. cap. eum venisset de sacra unctio: Per frontis chrysmationem, manuum impositio designatur, qua alio nomine dicitur Confirmatio. Quia per eam Spiritus sanctus ad augmentum datur & roboratur. Unde hanc... non nisi... Episcopus debet conferre. Quia de solis Apostolis (quorum successores sunt Episcopi) legitur, quod per manuum impositionem Spiritum sanctum dabant, quemadmodum Actuum Apostolorum lectio manifestat, &c.*

Per illam verò manuum impositionem non sic cam intelligunt SS. Patres, sed eam que fit un-gendo baptizatum. Sic proinde intelligunt fecisse Apostolos, dum impositione manuum contulerunt Spiritum sanctum. Tradunt enim id hodie facere Episcopos, quod Apostoli fecerunt. Scimus autem Episcopos hodie non confirmare sic manuum impositione, sed eâ que fit un-gendo, vel eum unctio. Sicque legere est apud Bedam in Psal. 26. *Unctio quoque per manuum impositionem ab Episcopis fit, & vulgo Confirmatio dicitur, &c.* Et apud Amalarium Fortunatum l. 1. de offic. Eccl. c. 27. *Ut ab Episcopis solis inungatur (baptizatus) per manuum impositionem, ab Apostolis assumptum est.* Et apud Rabanum l. 1. de institut. Clericor. c. 26. *Episcopus baptizatum per manuum impositionem eum ipso chrysmate confirmat.* Et apud Rammum Corbeiensem l. 4. contra Græc. *Gratia Spiritus sancti per impositionem manuum tribuitur ab Episcopis: quod tunc fit, quando frontes baptizatorum chrysmate sancto inlinuntur ab Episcopis.* Et apud Ivonem Carnotensem serm. de conventia novi & veteris Testamenti: *Per manuum impositionem sacro chrysmate baptizati confirmantur.* Et apud Hugonem à S. Victore de Sacram. l. 2. p. 15. c. 1. p. 7. c. 2. *Pontifex per manuum impositionem confirmandos ungit in fronte.*

Ex his igitur omnibus constat, per manuum Episcopalis impositionem proprium hujus Sacramenti effectum conferri, id est Spiritum sanctum ad spirituale robur dari. Quod ipsum SS. Patres uno ore tradunt. Cyprianus namque epist. 73. ad Jubajanum, loquens de Samaritanis jam baptizatis, de quibus Act. 8. *Quod (inquit) ipsi decra- id à Petro & Joanne factum est, ut oratione pro eis habitâ, & manu impositâ, invocaretur & infunderetur Spiritus sanctus.* Quod nunc quoque apud nos geritur, ut qui in Ecclesia baptizantur, Præpositis Ecclesie offerantur, & per nostram orationem, ac manuum impositionem, Spiritum consequantur, & signaculo Domini confirmantur. Quod ipsum Chrysostomus, Augustinus, Isidorus, & Innocentius III. affirmant, prout n. 38. videtur. Assertat etiam Gregorius Magnus hom.

17. per impositionem manuum nostrarum à Deo Spiritum sanctum percipiunt. Similiter Urbanus Papa relictus cap. omnes de Consecrat. dist. 5. Omnes fideles per manus impositionem Episcoporum, Spiritum sanctum accipere debent, &c. Affirmant denique Concilium V. Parisiense cap. 33. Concilium Moguntinum anni 1579. c. 17. Remense anni 1583. tit. de Confirm. Narbonense anni 1609. aens, in hoc Sacramento, quo per impositionem manuum Episcopi Spiritus sanctus diffunditur in corda fidelium, robur est fortitudinem dari.

41. Nec laudatis Patribus & Conciliis contrarius est Eugenius IV. in instructione Armenorum, dicens, quod loco impositionis manuum datur in Ecclesia Confirmatio. Non inquam per hoc negat Episcopus hodie, sicut Apostolos olim (ut in Actis legitur) per impositionem manuum conferre Spiritum sanctum, sed solum vult id nunc præstare Episcopos, cum confirmant, quod Apostoli præstabant, cum manus imponebant. Neque enim Eugenius vult Sacramentum Confirmationis in Ecclesia non fuisse Apostolorum tempore, sed id quod tunc impositio manuum vocabatur, nunc Confirmationem dici, idemque Sacramentum nunc dari sub nomine Confirmationis, quod tunc dabatur sub nomine manuum impositionis.

42. Si quæras, quænam sit impositio manuum, per quam datur Spiritus sanctus? an distincta sit ab ea quæ Episcopus baptizatum ungit in fronte?

Affirmat Joannes Baptista du Hamel de Confirm. cap. 1. sub finem, Spiritum sanctum dari per impositionem manuum, quæ unctioem antevertit, illam utique quæ Episcopus extensa seu levata manu super baptizatum, dicit orationem: *Omnipotens Deus*, &c. prout refert ex antiquo Sacramento Gregorii Magni 800. & amplius annorum per Hugonem Menardum edito.

43. Sed in contrarium est quod Spiritus sanctus non datur, nisi dum Confirmationis forma profertur. Non profertur autem, nisi cum unctio fit. Unde censet, cum Patribus n. 39. laudatis, impositionem manuum, per quam confertur proprius effectus hujus Sacramenti, vel esse ipsammet unctioem in fronte, vel ab ea non esse sejunctam.

44. Ita proinde est manuum impositio, de qua loquuntur Urbanus III. in Epistola Decretali, Eusebius Papa epist. 3. Melchisedes i. apa in epist. ad Episcopos Hispan. (si tamen supposititia non sit) dum Confirmationem, seu Sacramentum Confirmationis vocant manus impositionem.

CAPUT VIII.

Tamen si solus Episcopus sit ordinarius hujus Sacramenti Minister; simplex Sacerdos, ex Summi Pontificis commissione, esse potest Minister extraordinarius illius.

45. Solum Episcopum esse Ministrum ordinarium Sacramenti Confirmationis Ecclesia declaravit in Concilio Florentino, & Tridentino sess. 7. can. 3. de Confirmat.

46. An simplex Sacerdos, ex Summi Pontificis dispensatione, seu commissione, esse possit extraordinarius Minister illius? controversitur. Negant S. Bonaventura, Durandus, Major, Adrianus, & nonnulli Scriptores Galli. Quos inter novissimè Joannes Baptista du Hamel de Confirmat. cap. 4. Verùm affirmativa sententia fundatissima est.

47. Primò, quia potior Theologorum Canonistarumque pars illi subscribit, cum S. Thoma q. 72. a. 11. ad 1.

48. Secundò, quia (teste eodem S. Doctore) ex plenitudine potestatis concessit B. Gregorius Papa, Tom. III.

quod simplices Sacerdotes hoc Sacramentum conferrent. Cum enim l. 3. epist. 9. Gregorius sic illa-
vultet: *Presbyteri baptizatos infantes signare sacro in frontibus chrysmate non presumant.* Postea intelligens Sacerdos inde scandalizatos fuisse; & conturbatos, epist. 26. rescriptit ut sequitur: *Pervenit ad nos, quosdam scandalizatos fuisse, quod Presbyteros chrysmate tangere in fronte eos qui baptizati sunt, prohibuimus. Et nos quidem secundum usum veterem Ecclesie nostræ fecimus. Sed si omnino de hac re aliqui contristantur, ubi Episcopi desunt, ut Presbyteri etiam in frontibus baptizatos tangere chrysmate debeant, concedimus.*

Joannes Baptista du Hamel duo ad hoc respondet: 1.º. Gregorium non loqui de unctioem confirmatoria, sed de ea quæ fit ante Baptismum; de ea proinde quæ fit baptizandis, non quæ fit baptizatis. In regio quippe Codice (inquit) sicut & in orbeicani, Victorino, & aliis, sic legitur: *ut Presbyteri in frontibus baptizandos chrysmate tangere debeant, concedimus.* 2.º. si de baptizatis ibi sit sermo, dicit unctioem illam in fronte ceremonialem fuisse, non sacramentalem, sive non fuisse Sacramentum Confirmationis, sed ceremoniam in Sardinia usitatam.

Sed neutra responsio subsistit. Non prima: quia accuratissima operum S. Gregorii Editio Parisiensis anni 1675. ex triginta quinque ut minimum exemplaribus manuscriptis emendata (ut in Præfatione monent illius Editionis Authores) cum Gratiano dist. 95. c. 1. legit *baptizatos*, non *baptizandos*. Atque ita postulat Gregorii sensus, postulant & circumstantiæ, de quibus ibi agitur. Nam imprimis epist. illa 26. relativa est ad 9. in qua habetur *baptizatos infantes*, uti Gratianus legit, sicut & Ivo Carnotensis p. 1. c. 264. Deinde scandalizatosque Sardonum causa fuit, quod in Sardinia (à Græcis Imperatoribus tunc occupata) Græci Sacerdotes, more in Græcia usitato, baptizatos confirmarent, ut videbitur n. 1. Hac ergo de causa scandalizati turbatique fuerunt, quod sibi à Gregorio epist. illa 9. prohiberetur, quod à Græcis Sacerdotibus quotidie (nemine prohibente) fieri videbant. Non est autem verisimile, Sacerdos ob solam ceremoniam accidentalem sibi prohibitam addò scandalizatos fuisse.

Secunda etiam responsio non subsistit: quia manifestum est Gregorium concedere Presbyteris Sardinie ut confirmet, ubi Episcopi desunt. Id enim perspicue significant verba illa *in frontibus baptizatos tangere chrysmate*, sive (ut epist. 9. Gregorius dicit) *baptizatos infantes signare sacro in frontibus chrysmate*. Cum verba illa, communi SS. Patrum loquendi modo, Sacramentum Confirmationis significant. Enimvero: si de sola ceremoniam baptismali, seu aliâ non Episcopali ageretur, Gregorius concessionem suam non limitasset ad circumstantias, ubi Episcopi desunt. Et numquid Hamelius, & qui ex Parisiensibus cum ipso sentiunt, Gregorii mentem melius affectui sunt, quam S. Thomas; imò melius quam Eugenius IV. & cum ipso Concilium Florentinum in instructione Armenorum? Atqui dubium non est, Eugenium & dictum Concilium ad Gregorii Magni factum attendisse, dum dixerunt: *Legitur tamen aliquando per Apostolicæ Sedis dispensationem, simplicem Sacerdotem, chrysmate per Episcopum confecto, hoc administrasse Sacramentum*, utique Confirmationis, de quo expresse ibi.

Tertium affirmativæ sententiæ fundamentum sumitur ex praxi Ecclesie Orientalis, in qua Presbyteri, non potestate ordinariâ, sed delegatâ, ex generali licentia illius Ecclesie, seu Episcoporum illius, validè & licite administrant hoc Sacramentum. De quo testimonium authenticum nobis exhibet Concilium Florentinum, in cujus conclusi-